

20) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 175:

Forslag til folketingsbeslutning om at gå imod, at der gives Tyrkiet en startdato for optagelsesforhandlinger med EU.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.
(Fremsat 14/4 2004).

21) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 184:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et sagkyndigt udvalg, der skal belyse mulighederne for en delvis liberalisering af markedet for sportsspil.

Af Anders Samuelsen (RV) og Marianne Jelved (RV).
(Fremsat 14/4 2004).

22) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 193:

Forslag til folketingsbeslutning om afgift på husstandsomdelte reklametryksager.

Af Ole Söhn (SF) m.fl.
(Fremsat 20/4 2004).

Kl. 13.00

23) Spørgsmål til ministrene.

(Spørgetiden).

Meddelelser fra formanden**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Formanden for Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik har meddelt mig, at udvalget i henhold til forretningsordenens § 12, stk. 4, har optaget lovforslag nr. L 171 om ændring af udlændingeloven og integrationsloven. (Ændring af reglerne om familiesammenføring med børn, skærpelse af betingelserne for opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.v., begrænsning af adgangen til ægtefællesammenføring for personer, der er dømt for vold mod en tidligere ægtefælle eller samlever, m.v.) til fornyet udvalgsbehandling.

Medlemmer af Folketinget Peter Skaarup (DF), Per Dalgaard (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Pia Kjærsgaard (DF) og Søren Krarup (DF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opløsning af foreningen Hizb-ut-Tahrir.
(Beslutningsforslag nr. B 212).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 50 [afstemning]:**Forespørgsel til trafikministeren [om takststigninger i den kollektive trafik].**

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 25/3 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 31/3 2004. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 18/5 2004. Forslag til vedtagelse nr. V 93 af Keld Albrechtsen (EL), Poul Andersen (S), Martin Lidegaard (RV) og Tove Videbæk (KD). Forslag til vedtagelse nr. V 94 af Morten Homann (SF)).

Forhandlingen er sluttet, og vi går derfor straks til afstemning.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 93 af Keld Albrechtsen (EL), Poul Andersen (S), Martin Lidegaard (RV) og Tove Videbæk (KD) (*se side 10512*) forkastedes, idet 45 stemte for (S, SF, RV, EL og KD), 55 (V, DF og KF) imod.

Forslag til vedtagelse nr. V 94 af Morten Homann (SF) (*se side 10521*) forkastedes, idet 7 stemte for (SF), 85 (V, S, DF og KF) imod; 8 (RV, EL og KD) stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 129:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den valgfri protokol til FN-konventionen om tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 19/2 2004. Første behandling 12/3 2004. Betænkning 29/4 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg har jo bemærket, at der stod i Berlingske Tidende den 12. maj, at udenrigsministeren har udtalt, at det vil være en ganske udmærket anledning for amerikanerne til at vise, hvor meget de er imod disse ting, der er sket, altså torturen, at de underskriver tillægsprotokollen og stopper for USA's afvisning af Den Internationale Straffedomstol.

Jeg vil sige, at når vi nu har den her anden behandling af tillægsprotokollen, er det værd at erindre om udenrigsministerens udtalelse, for der er unægtelig brug for, at USA i meget klar tekst får at vide, at nu kan det altså ikke accepteres, at USA vil holde sig uden for det internationale retssystem, og at det i helt særlig grad ikke kan accepteres, at USA vil holde sig uden for det internationale retssystem, når det gælder tortur.

USA har i dag en negativ saldo på kontoen med hensyn til disse ting, og det er helt afgørende, at Danmark og også de øvrige EU-lande gør det meget klart for USA, at det altså ikke kan accepteres, at dette forsøg på at unddrage sig den internationale retsorden fortsætter. Det var i virkeligheden også det, udenrigsministeren sagde den 12. maj i Berlingske Tidende.

Derfor vil jeg godt spørge udenrigsministeren, om det vil være sådan, at dette spørgsmål vil blive taget op, når den danske statsminister skal mødes med præsident Bush. Jeg vil godt spørge, om vi kan få tilsagn om, at det første punkt, statsministeren rejser over for præsident Bush, bliver spørgsmålet om torturen og kravet om, at USA nu underskriver tillægsprotokollen og tilslutter sig Den Internationale Straffedomstol, således at også amerikanske soldater kan retsforfølges ved Den Internationale Straffedomstol, når de begår overtrædelser. Det er jo desværre ikke en teoretisk diskussion; det er jo en overordentlig praktisk diskussion.

Kl. 10.05

Udenrigsministrene i EU har jo vedtaget en udtalelse, en kritik af det, der er foregået i Irak fra amerikansk og britisk side, men det fremgår ikke rigtig, hvad Ministerrådet vil gøre ved sagen. Der står i erklæringen fra Ministerrådet, at Ministerrådet vil fortsætte med at arbejde for, at

der skal være den størst mulige deltagelse internationalt til tillægsprotokollen og straffedomstolen.

Men der står ikke rigtig noget om, at man f.eks. vil sende Solana over til præsident Bush for at slå i bordet. Her vil jeg spørge udenrigsministeren: Hvad vil den såkaldt høje repræsentant rent faktisk gøre? Vil han rejse over til Washington og forelægge kravet for USA? For ellers bliver det jo bare en tom erklæring fra EU's Ministerråd.

Jeg håber, at vi kan få en klar melding fra udenrigsministeren på de her spørgsmål, som jo må siges at dreje sig om den vestlige verdens troværdighed. USA har mistet sit moralske lederskab hos mange mennesker i verden i dag. USA er ikke i stand til at lede tingene og da især ikke på det militære område. Jeg håber, at ministeren er enig med mig i, at der er brug for en meget kraftig dansk indsats på det her område.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Først vil jeg godt takke Folketinget for den brede opbakning og ser det ud til enstemmige tilslutning til forslaget om Danmarks ratifikation af den valgfrie protokol til FN's torturkonvention. Jeg kan oplyse, at Grønland på sit møde i går besluttede at støtte det.

Det betyder, at vi nu vil tage skridt til at få ratificeret protokollen på FN's dag for støtte til torturofre den 26. juni i år. Det er så 1 år efter, at vi undertegnede protokollen.

For regeringen er det vigtigt, at så mange lande som overhovedet muligt ratificerer tillægsprotokollen, således at den internationale kontrolmekanisme kan påbegynde sin virksomhed. Protokollen træder jo som bekendt først i kraft, når 20 lande har ratificeret den, og vi arbejder for, at dette mål nås.

Det fik vi så også støtte til i mandags, som hr. Keld Albrechtsen rigtigt erindrer, ved at der på dansk foranledning blev fremlagt en tekst for EU's udenrigsministre, som gav en fornyet opbakning til arbejdet for tekstprotokollen og for ICC, som altså blev stærkt støttet af samtlige EU-udenrigsministre, og det blev en erklæring fra EU, hvor vi også udtrykte afsky for de ting, der er foregået i det nu så sørgeligt berygtede fængsel.

Vi arbejder således for, at alle lande skriver under, herunder også USA. Det er USA ikke et øjeblik i tvivl om. Det er blevet meddelt USA, og det er blevet sagt til USA. Jeg har også selv sagt, at jeg ville finde det klogt, hvis USA i den situa-

tion, USA nu har bragt sig i, ville tiltræde. Det er altså USA's egen afgørelse, men vi har sagt, hvad vi mener om det, og vi har gjort det meget tydeligt.

Når så hr. Keld Albrechtsen springer over til, at det er hele den vestlige verdens troværdighed, der pludselig står på spil, vil jeg dog trods alt lige godt have lov at sige, idet jeg stadig væk fastholder min afsky for, hvad der er sket, at troværdigheden jo også ligger i, at man, når det er gået galt, så griber ind, at et retssystem går i gang, at retsforfølgelse finder sted, og at domfældelse, hvis det er det, der skal til efter bevisets stilling, også finder sted. Alt det er jo i gang.

Samtidig er en politisk proces også i gang. Der er jo ingen, der kan være i tvivl om, at Kongressen er gået i gang med den høringsproces, hvor McCain jo forleden dag sagde, at den vil blive fulgt hele vejen op, hvis det er nødvendigt.

Det vil sige, at vi kan se, at det åbne samfund fungerer. Kriminalitet kan finde sted, fejl kan finde sted, afskyelige handlinger kan finde sted, men det afgørende er jo, at så fungerer vores retssamfund, så fungerer det politiske, demokratiske samfund også og tager fat i sagerne. Det ser vi trods alt.

Kl. 10.10

Derved viser den vestlige verden jo sin troværdighed ved, at ja, der kan også handles forkert i den vestlige verden, men ja, den vestlige verden tager også fat i dem, der har begået fejlene, og ændrer systemerne, hvis det er det, der skal til.

Der er altså ikke nogen tvivl om, at Amerika kender den europæiske holdning, også kender den danske holdning, og at vi arbejder for – også med den stærke EU-opbakning i mandags – at alle lande skriver under på begge dele.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er lidt ked af, at udenrigsministeren ikke svarer på mit spørgsmål, for det, jeg bare beder om, er, at vi kan få et tilsagn fra udenrigsministeren om, at når statsministeren mødes med præsident Bush, vil man fremlægge det synspunkt, at USA skal underskrive tillægsprotokolten og underskrive Den Internationale Straffedomstol, således at amerikanske soldater vil kunne stilles for Den Internationale Straffedomstol, hvis de f.eks. begår tortur. Det synes jeg ærlig talt må være det mindste, der kan gøres i den nuværende situation.

Ministeren siger, at den vestlige verdens troværdighed stadig væk eksisterer. Jeg håber da, at den kan genoprettes, men Rumsfeld er stadig væk forsvarsminister, og meget tyder desværre på, at han har et dybt medansvar. Meget tyder endda på, at præsident Bush selv har været orienteret om, at man ville se bort fra de internationale konventioner i forbindelse med såkaldt terrorisme.

Jeg vil godt bede ministeren give et tilsagn om, at det vil blive taget op på mødet mellem Bush og statsministeren.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Statsministerens dagsorden i Washington den 28. maj er faktisk ikke til debat i dag. USA kender under alle omstændigheder vores holdning.

Så vil jeg godt sige, så det ikke kan misforstås, at straffedomstolen faktisk først træder ind, når et land ikke selv kan eller vil træde ind. Nu skal vi heller ikke give en forkert beskrivelse af straffedomstolens måde at fungere på.

Hvis USA sagde, at det blæser de på, og hvis USA i øvrigt var med i straffedomstolen, så kunne straffedomstolen gribe ind, men når et land selv sætter en rettergangsproces i værk, er ICC ikke i spil. ICC er i spil, når et lands retssystem er brudt sammen eller retssystemet nægter at virke, f.eks. af politiske grunde. Der er jo ikke noget, der tyder på, at det amerikanske retssystem nægter at virke.

Jeg understreger igen: Vi har afsky for, hvad der er sket. Vi forlanger, det føres til doms, at der kommer rettergang. Men ICC ville i denne situation alligevel ikke træde i gang. Det ville det ikke. Sådan er statutterne for ICC. Det ville kun træde i gang, hvis Amerika ikke selv tog affære. Amerika tager jo selv affære, så det ville ikke være relevant i denne situation.

Det ændrer ikke ved, at vi tidligere har sagt til amerikanerne, at vi synes, de skulle skrive under på ICC og støtte den proces. EU har altså også understreget ICC's nødvendighed på mødet i mandags.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Desværre må jeg sige, at jeg ikke synes, at ministerens svar er godt nok i den nuværende situation, for hvad er signalet, hvis man siger, at man ikke vil underskrive Den Internationale Straffedomstol? Hvorfor vil et land nægte at underskrive? Det kan jo kun være, fordi man ikke har

tiltro til sit eget retssystem, at man er bange for, at hvis man underskriver Den Internationale Straffedomstol, vil amerikanske soldater rent faktisk ende for Den Internationale Straffedomstol.

Det er den eneste grund, der kan være til det, for hvis det var sådan, at USA selv var i stand til at rydde op i det her, ville der jo ikke være noget som helst problem ved at underskrive Den Internationale Straffedomstol. Så logikken er ikke til stede, hr. udenrigsminister.

Så vil jeg bare sige, at det altså ikke er nok, at man allerede har sagt det. Det er nu, det skal siges på allerhøjeste sted. Men så må vi jo tage det op i Det Udenrigspolitiske Nævn og drøfte det igennem med både udenrigsministeren og statsministeren, for jeg synes ikke, det kan afsluttes med den her debat, som vi har haft i dag. Det er helt utilfredsstillende.

Jeg synes, at regeringen er nødt til at indse, at nu må der altså handles. Det er ikke nok at henviser til tidligere udtalelser, og at det ved USA nok at vi mener. Det ved jeg ikke om USA ved tilstrækkelig klart. Jeg synes i hvert fald, at det skal siges og bøjes i neon, så præsident Bush kan høre og se det.

Kl. 10.15

Jeg vil godt bede ministeren om at drøfte det meget nøje med statsministeren og så indkalde Det Udenrigspolitiske Nævn og få drøftet igen der, hvad vi rent faktisk skal sige til præsident Bush.

Jeg synes ...

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Nu går jeg altså over til mildt fysisk pres, hvis ikke ...

Keld Albrechtsen (EL):

Det vil jeg ikke risikere at formanden gør. Så jeg vil straks forlade talerstolen.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg takker meget. Så er det hr. Lars Kramer Mikkelsen som ordfører.

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det skal bare være et kort indlæg. Jeg vil godt sige, at for Socialdemokraterne er der ikke nogen tvivl om, at det her er en sag, vi skal støtte, og det gav vi også vores tilkendegivelse af ved førstebehandlingen og roste regeringen for arbejdet.

Men man kan sige, at den seneste tid har bragt lidt bekymring ind i den her sag. Jeg går ud fra, at regeringen om jeg så må sige internt er enige om, at man skal støtte den her sag, og jeg går også ud fra, at det brede flertal, som ministeren konstaterede at han har for sagen, står ved magt.

Men jeg er nødsaget til at stille et spørgsmål, for ved førstebehandlingen kunne vi fra Dansk Folkeparti høre, at tortur i nogle sammenhænge kunne være tortur, mens det i andre sammenhænge kunne være berettiget nødværge. Senest i går hørte vi, at der også havde været en diskussion internt i Dansk Folkeparti, om tortur var noget, som man kunne være nødsaget til, kunne være presset til.

Vi synes, at ministeren skal have det brede flertal i den her sag, for vi synes, det er en god sag, og at det er godt, at Danmark går forrest. Vi vil godt sikre os det flertal, som blev tilkendegivet ved førstebehandlingen, hvor Dansk Folkeparti sagde, at de ville stemme for, selv om jeg synes, at meldingerne både i pressen og uden for dette hus har været forskellige. Derfor vil jeg godt spørge Dansk Folkeparti, om de bakker op om denne her sag, om Dansk Folkeparti går imod anvendelse af tortur.

Peter Skaarup (DF):

Som det også fremgår af betænkningen, så støtter Dansk Folkeparti selvfølgelig dansk tilslutning.

Vi er, som svar på det, hr. Lars Kramer Mikkelsen sagde, helt grundlæggende modstandere af tortur. Det tror jeg i øvrigt også at Socialdemokraternes folketingsgruppe og andre partiers folketingsgruppe her på Christiansborg er. Det er grundlæggende forkert. Det er vi modstandere af. For at fjerne enhver tvivl, som måske skulle være tilbage hos hr. Lars Kramer Mikkelsen, vil jeg bare sige det.

Vi støtter som sagt forslaget, og vi støtter den betænkning, der er afgivet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges enstemmigt med 101 stemmer.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Udenrigsministeren vil få meddelelse om denne beslutning.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 84:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks støtte til, at Taiwan opnår observatørstatus i Verdenssundhedsforsamlingen i Genève.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Fremsat 2/12 2003. Første behandling 20/2 2004. Betænkning 13/5 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Peter Skaarup (DF):

Under førstebehandlingen af det her forslag om, at Danmark skal støtte, at Taiwan får observatørstatus i WHO, var der flere ordførere, som havde forskellige argumenter imod forslaget.

Jeg må sige, at det undrede os i Dansk Folkeparti, at man overhovedet kunne være modstander af, at et land, som er demokratisk og frihedselkende, og som gerne vil gøre en god indsats på sundhedsområdet for sin egen befolkning, f.eks. i forbindelse med en SARS-epidemi, kan være medlem af Verdenssundhedsorganisationen eller bare være observatør, som det her forslag går ud på.

Kl. 10.20

Nogle ordførere mente så, at det var forkert at tage endelig stilling til forslaget på det tidspunkt, hvor det var fremsat, og hvor vi havde første behandling af det, for da havde de ikke overstået det valg, som på det tidspunkt var på vej på Taiwan. Derfor ville det være nogle forkerte signaler, man sendte, hvis man tog stilling til det forslag allerede inden det parlamentariske valg på Taiwan.

Nu er det valg i mellemtiden overstået, og jeg vil derfor godt sige, at fra Dansk Folkepartis side undrer vi os over, at de partier, som på det tidspunkt lod en dør stå åben og sagde, at de måske kunne støtte forslaget, men at de i hvert fald ikke kunne støtte det på det tidspunkt, stadig væk er modstandere af det her meget fromme og ikke særlig store ønske om, at Taiwan kan

få observatørstatus i Verdenssundhedsorganisationen.

Det er jo et generelt problem, som alle lande kan få, at der opstår epidemier, at der er behov for samarbejde omkring bekæmpelse af epidemier, og så får man måske ikke den bistand, som man gerne vil have – det er i hvert fald det, Taiwan siger – fordi man ikke er observatør og ikke har det fulde samarbejde med WHO, Verdenssundhedsorganisationen. Derfor kunne de på Taiwan ikke få den rigtige hjælp, den rettidige hjælp i forbindelse med SARS-epidemien. Det er selvfølgelig problematisk, hvis der er lande, der på den måde forbigåes, når det handler om den rigtige hjælp ved store epidemier, som kan koste mange mennesker livet.

Derfor undrer det os i Dansk Folkeparti, at både regeringspartierne, Venstre og De Konservative, Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre, store hæderkronede partier i det danske Folketing, der har været med i mange år, ikke kan indse, at det er fornuftigt at støtte de tanker, som SF, Enhedslisten, Kristendemokraterne og også Dansk Folkeparti har om, at man skal give denne observatørstatus til Taiwan.

Det er jo ikke, fordi det ville være en verdensrevolution, hvis vi gjorde det. Der er nogle, der argumenterer med: Uha, sikke noget, vi kan ikke gøre det, fordi Taiwan ikke er medlem af FN. Men hvis vi kigger på de medlemslande, de organisationer, der er tilknyttet Verdenssundhedsorganisationen, er det bestemt ikke noget krav, at man skal være medlem af FN, overhovedet ikke. Der er organisationer, og der er lande, der er medobservatører i Verdenssundhedsorganisationen, uden at de er medlem af FN.

Taiwan er omfattet af meget samarbejde på forskellig vis. Europa-Kommissionen har åbnet et kontor på Taiwan, som skal fremme erhvervs-samarbejdet og kulturelt samarbejde. Vi har kulturelt samarbejde, vi har overvejet og diskuteret dobbeltbeskatningsaftaler, som vi fra dansk side vil lave med Taiwan.

Der er mange initiativer i gang med Taiwan, som man sagtens kan gennemføre. Hvorfor kan man så ikke bakke op bag ved det meget stille og rolige ønske om, at Taiwan kan få observatørstatus i FN's Verdenssundhedsorganisation? Det har vi meget svært ved at forstå.

Vi vil opfordre de ordførere, som angav som argument, at de skulle have overstået valget på Taiwan, til at tage ordet og her under behandlingen i dag fortælle, hvorfor man stadig væk ikke